

UiO : **Det juridiske fakultet**

Undervisningsdagen

Torsdag 29. oktober

Agenda

Kl. 1215: Velkommen ved Trygve Bergsåker

Kl. 1220: Hva skjer etter forelesningen? Mulige sammenhenger mellom undervisning og studentenes selvstendige arbeid ved Helge Strømsø

Kl.1315: Læringsmiljø og undervisning ved Ragnhild Hennem

Kl.1345 -1415: PAUSE 30 minutter

Kl. 1415: Aktiviserende og inkluderende undervisning - generelle refleksjoner og utvalgte eksempler på undervisningsteknikker ved Morten Kjelland

Kl. 1445: Læringsmiljø, trivsel og undervisningskvalitet - fra et studentperspektiv ved Stine Moengen Holst

Kl. 1515-1530: PAUSE 15 minutter

Agenda forts.

Kl. 1530: From Foreign Terrorist Fighters to Use of Torture in Abu Ghraib- The Value of Class Debates, Documentaries, and Case presentations as Teaching Tools ved Cecilia Bailliet

Kl. 1600: Gruppetvang til det gode - korleis drive kursundervisning ved Ola Mestad

Kl. 1630: Diskusjon og oppsummering

Kl. 1700: Servering av tapas og drikke

Avslutter kl. 1800 -1830

Hva skjer etter forelesningen?

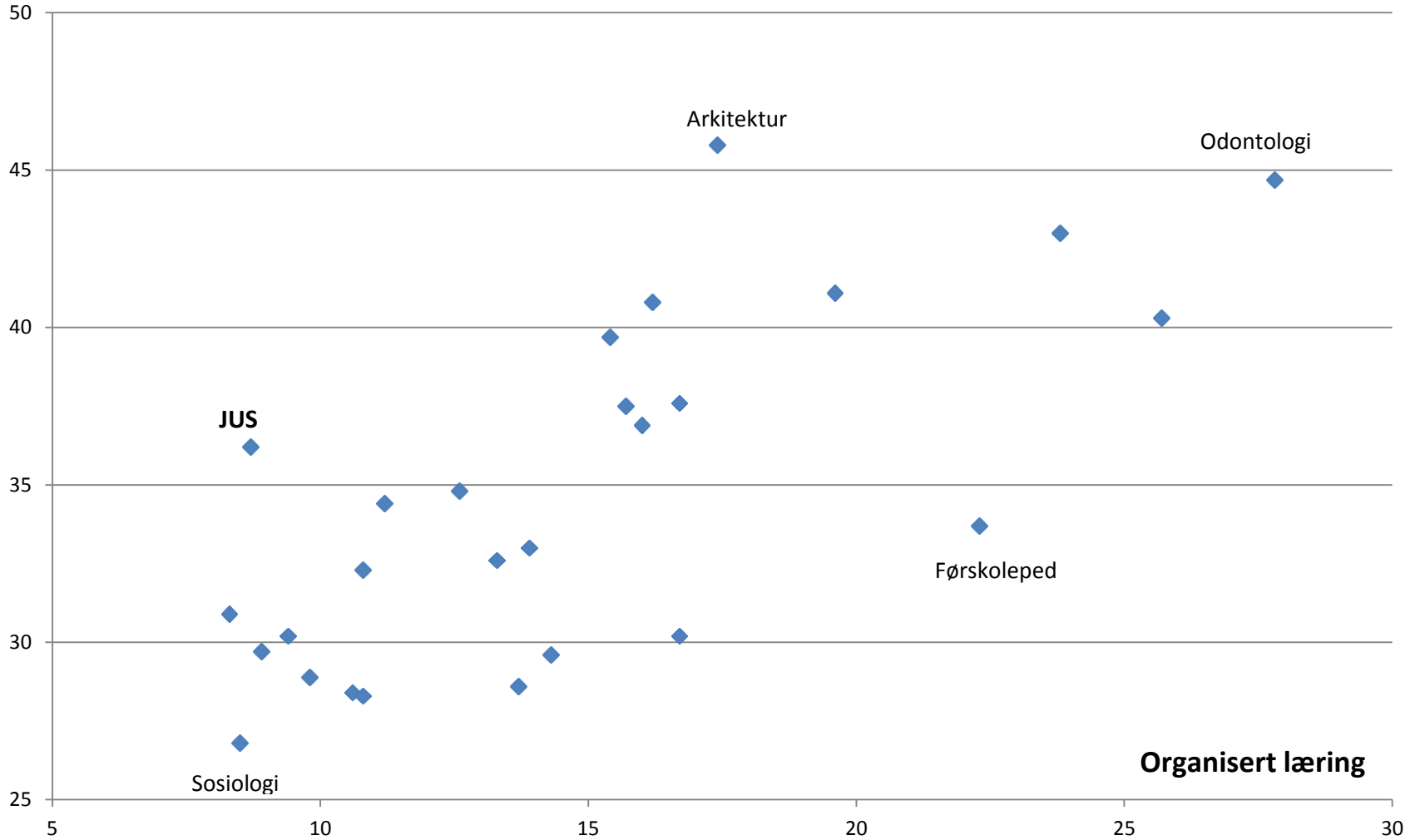
Mulige sammenhenger mellom undervisning og studentenes selvstendige arbeid.

Helge I. Strømsø

Fagområdet for universitetspedagogikk

Universitetet i Oslo

Totalt

Tidsbruk

Det er gjort endringer i disse spørsmålene i 2014, derfor viser vi ikke data for 2013, se lenke til "Om Studiebarometeret" øverst.
Omtrent hvor mange timer per uke (i gjennomsnitt i semesteret) brukes på...:

	Integrert masterprogram i rettsvitenskap Master, Universitetet i Bergen	Rettsvitenskap (jus) Master, Universitetet i Oslo	Rettsvitenskap (jus) - master (5-årig) Master, UiT Norges arktiske universitet	Gjennomsnitt Av alle Juridiske fag
Læringsaktiviteter organisert av institusjonen	8,8	8,3	8,8	8,6
Ikke-organisert studieinnsats (inkludert frivillig samarbeid med andre studenter)	28,6	27,6	26,7	27,6

Hva gir studentenes «ikke-organiserte» studiearbeid retning og innsats?

Studentenes forutsetninger:

- Forkunnskaper
- Faglig interesse
- Motivasjon
- Tid
- Bevissthet om hva de trenger å jobbe med

Studiet:

- **Eksamen**
- Læringsmål
- Undervisning
- Oppgavearbeid
- Pensum / fagtekster
- Medstudenter

Hva gir studentenes «ikke-organiserte» studiearbeid retning og innsats?

Studiet:

- **Eksamen**
- Læringsmål
- Undervisning
- Oppgavearbeid
- Pensum / fagtekster
- Medstudenter

Hva gir studentenes «ikke-organiserte» studiearbeid retning og innsats?

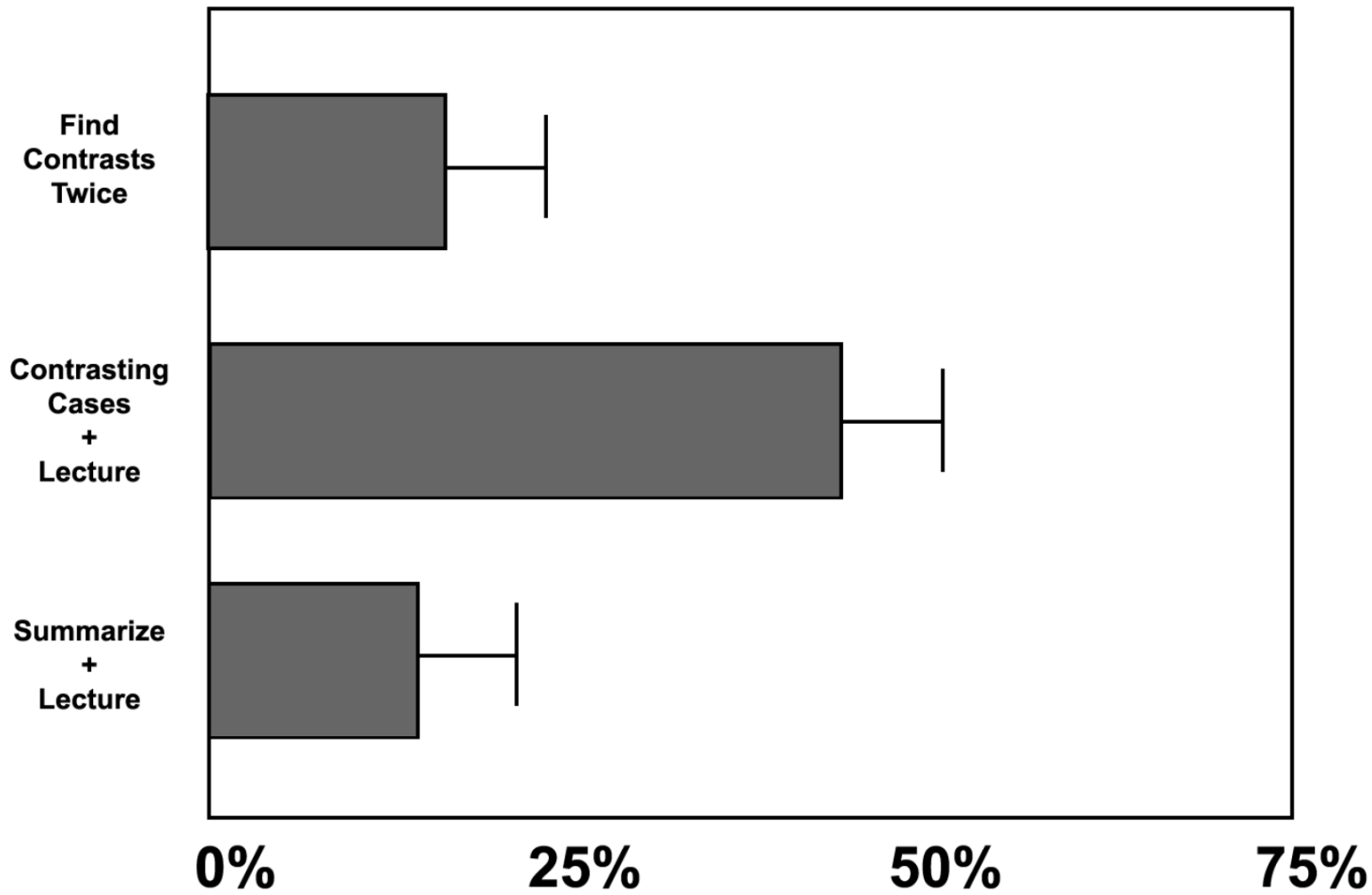
Studentenes forutsetninger:

- Forkunnskaper

En avis er bedre enn et ukeblad. Et åpent område er bedre enn en gate. I begynnelsen er det bedre å løpe enn å gå. Du må trolig prøve noen ganger. Det krever visse ferdigheter, men disse er enkle å lære. Selv små barn har glede av det. Når du først har lyktes, blir det sjelden vesentlige problemer. Fugler vil sjeldent komme for nære. Derimot kan regnvær by på problemer. Det vil også bli vanskelig dersom mange mennesker gjør det samme. En trenger masse plass.

Hvordan lage og fly en drage

En avis er bedre enn et ukeblad. Et åpent område er bedre enn en gate. I begynnelsen er det bedre å løpe enn å gå. Du må trolig prøve noen ganger. Det krever visse ferdigheter, men disse er enkle å lære. Selv små barn har glede av det. Når du først har lyktes, blir det sjelden vesentlige problemer. Fugler vil sjeldent komme for nære. Derimot kan regnvær by på problemer. Det vil også bli vanskelig dersom mange mennesker gjør det samme. En trenger masse plass.

The percent of the Total Possible Predictions
the Students Made about a Novel Experiment

(Bransford & Schwartz, 1999)

Hva gir studentenes «ikke-organiserte» studiearbeid retning og innsats?

Studentenes forutsetninger:

- Faglig interesse
- Motivasjon

Hvordan bidrar undervisningen til interesse?

- Lærerens faglige engasjement.
- Relevante og sentrale eksempler.
- Morsomme, men mindre relevante eksempler kan bidra til interesse – men ikke nødvendigvis for det som er viktig i faget.

Motivasjon

- Forventning om mestring
- Mestringsmål: fokus på læring og individuell forbedring
- Prestasjonsmål:
 - a) vektlegger å gjøre det bedre enn andre
 - b) frykt for å mislykkes

Viktig at det er legitimt å ta feil, ha faglige problemer og å prøve seg frem.

Motivasjon

- «Ferske studenter» trenger støtte til planlegging av studiene
- Viktig at studenten har mål knyttet til det selvstendige arbeidet, f.eks. knyttet til
 - Oppgavearbeid
 - Forberedelse til neste undervisningsøkt
 - Bevisshet om hva som forventes av dem
 - Bevisshet om akkurat hva de trenger å jobbe mer med

Hva gir studentenes «ikke-organiserte» studiearbeid retning og innsats?

Studentenes forutsetninger:

- Bevissthet om hva de trenger å jobbe med

Forstår jeg dette?

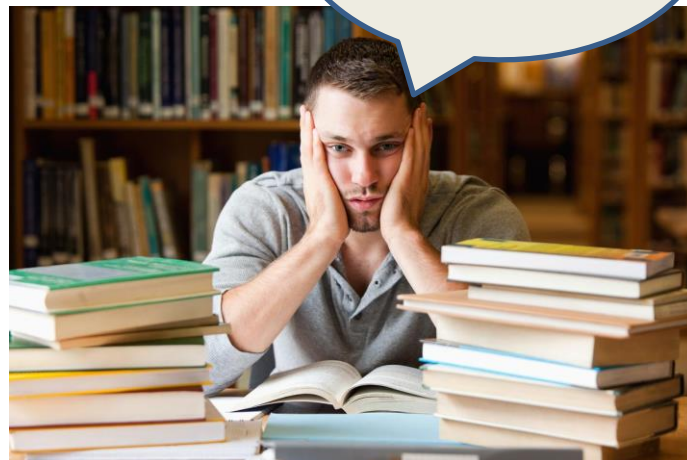

Hvor godt kan jeg egentlig dette?

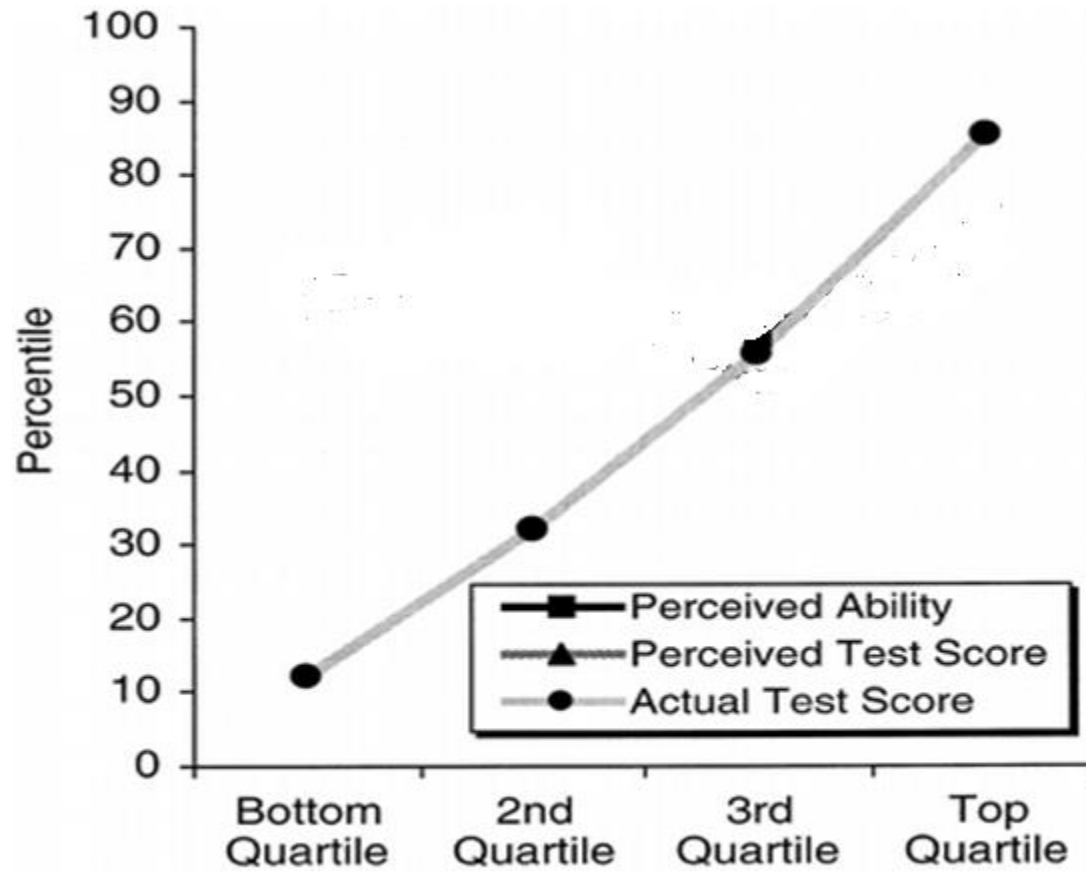

ו.ג.ל י"ג

Hva skal jeg prioritere?

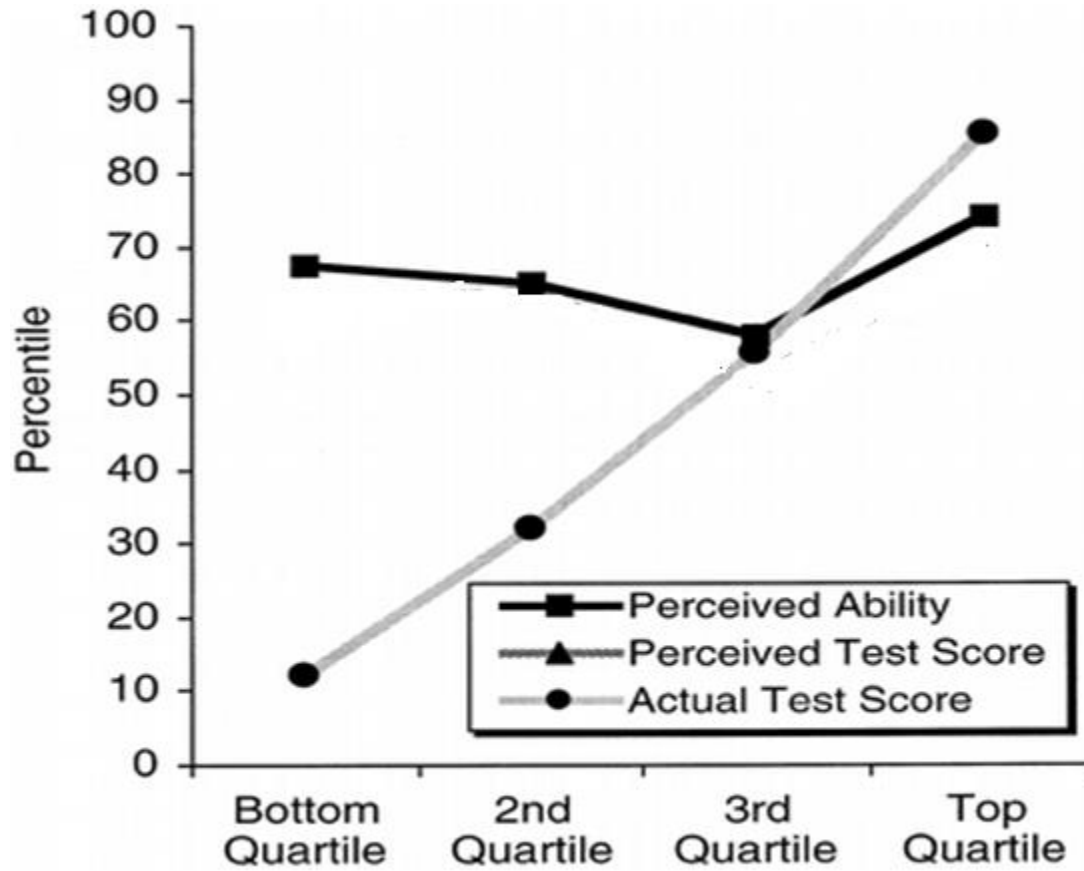

Test performance: logical reasoning

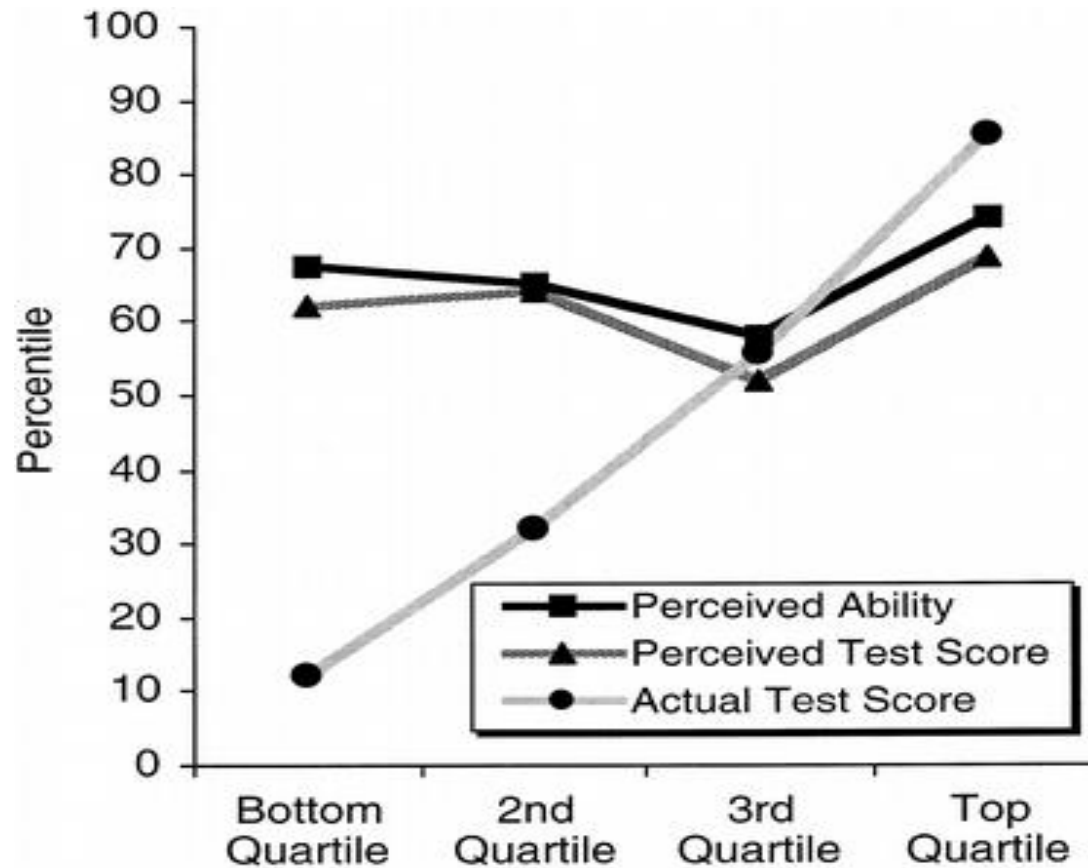
Kruger & Dunning, 1999

Perceived logical reasoning ability and actual test score

Kruger & Dunning, 1999

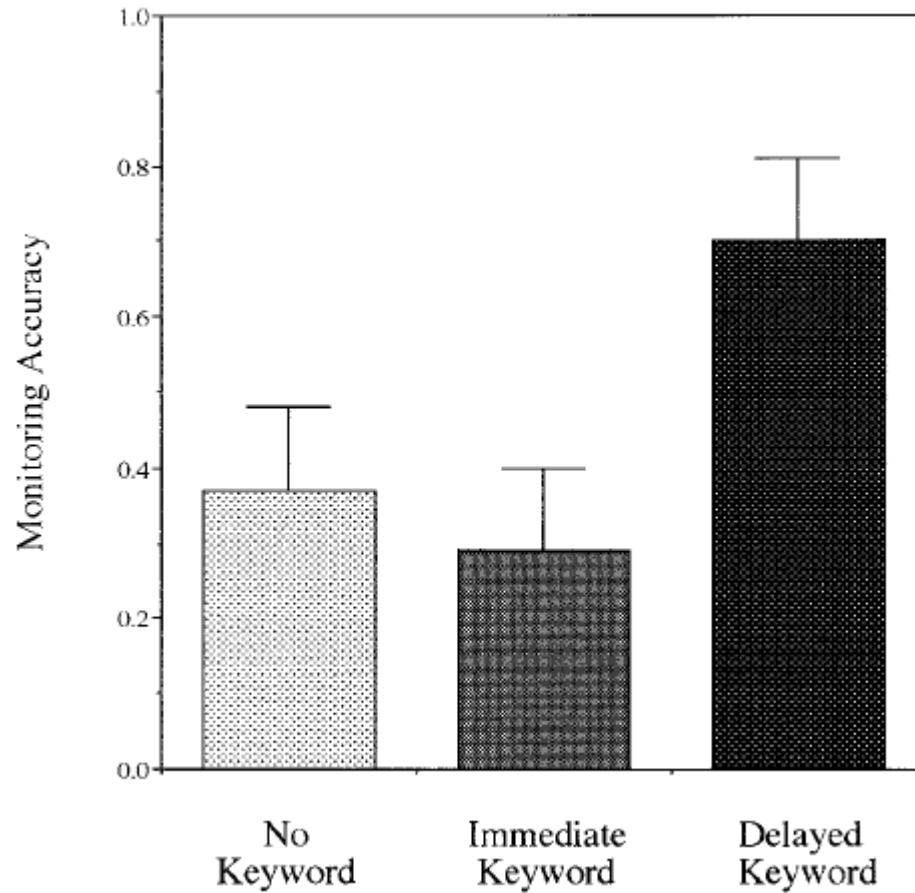
Perceived logical reasoning ability and test performance as a function of actual test performance

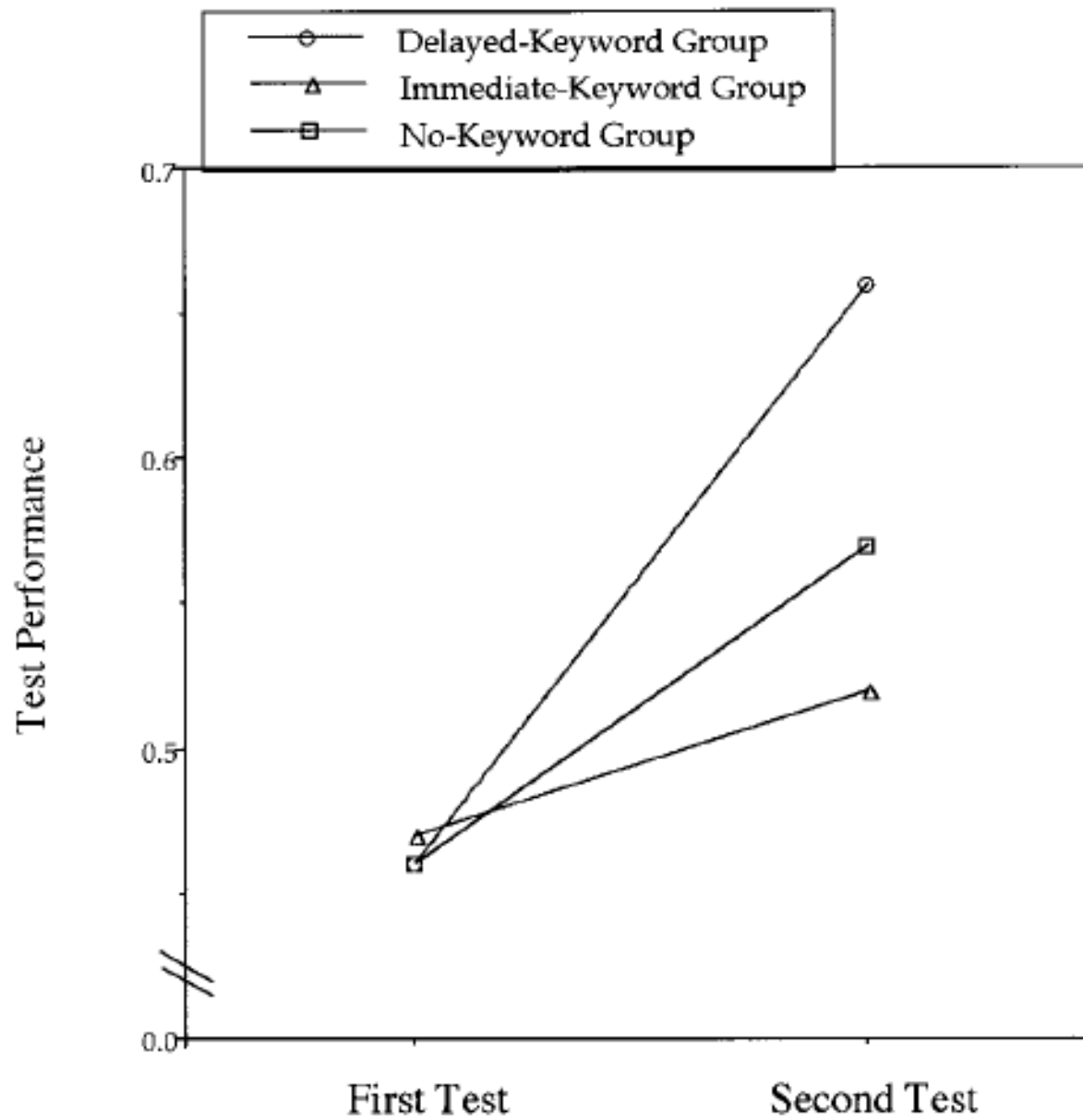
Kruger & Dunning, 1999

No-keyword	Delayed-keyword	Immediate-keyword
Read 1	Read 1	Read 1
Read 2.....	Read 2	Keyword 1
.....	Read 2
.....	Keyword 2
Read 6	Read 6
	Keyword 1
	Keyword 2
	Read 6
	Keyword 6	Keyword 6
Rate comprehension of six texts		
Test of the six texts		
Select texts for restudy		
Reread selected texts		
Final test of the six texts		

Sammenheng mellom egenvurdering og prøveresultater

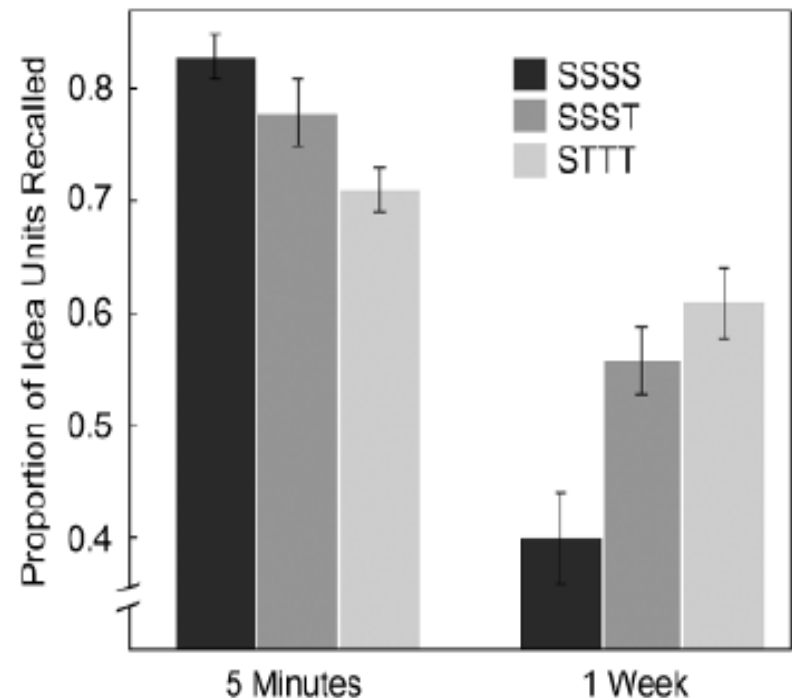
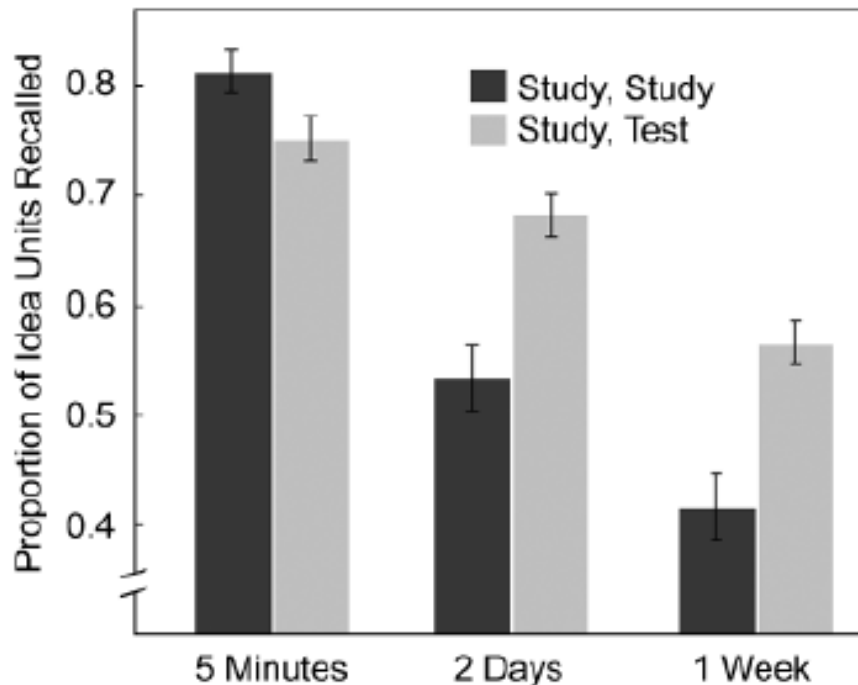

(Thiede, Anderson & Therriault, 2003)

(Thiede, Anderson & Therriault, 2003)

Betydningen av selvevaluering

(Roediger & Karpicke, 2006)

Oppsummering

- Jusstudenter trenger bistand til å organisere selvstudiene, f.eks. ved
 - Oppdrag/oppgaver som eksplisitt knytter undervisning og selvstudier sammen
 - Å mobilisere interesse/motivasjon for selvstudier
 - Å invitere til selvevaluering

UiO : **Universitetet i Oslo**

Undervisningsdagen 2015

Læringsmiljø og undervisning

Hva skal jeg snakke om:

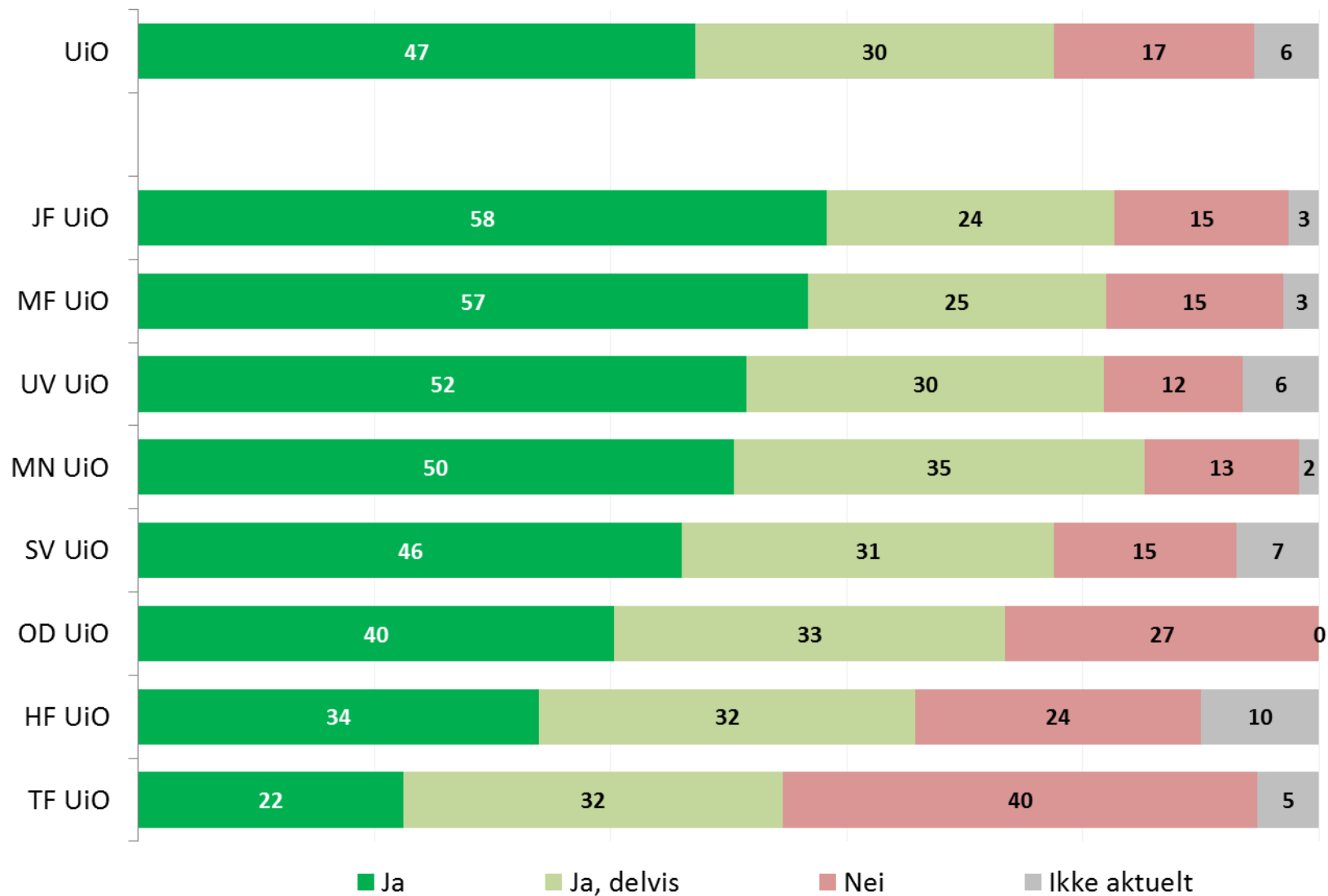
- Studentenes opplevelse av læringsmiljøet
- Hva betyr det for vår undervisning?
- Litt om forholdet Blindern/sentrum (fakultetet/UiO sentralt)

Studentenes opplevelse av læringsmiljøet

- Studentenes helse- og trivselsundersøkelse SHOT 2014
- Norge største undersøkelse om studenters helse og trivsel
- 13.663 svarte på undersøkelsen
- Svarprosent: 29%

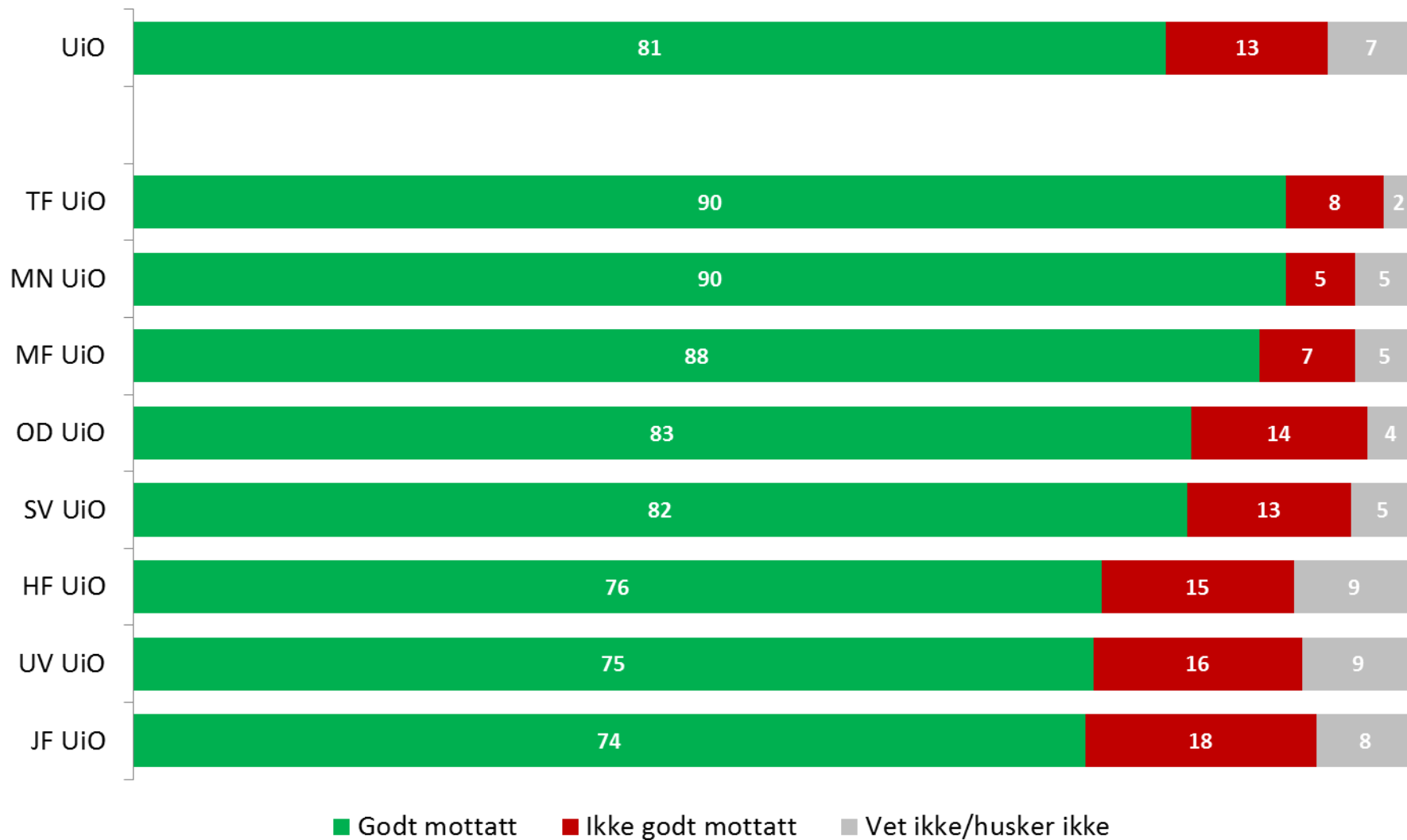
SVARANDEL	UT	INN	%
SiO	15017	4000	27
SiB	7705	2632	34
SiT	8823	2047	23
<i>samskipnaden</i>	3784	1131	30
SiÅs	2936	1094	37
SiNoT	2430	749	31
SISOF	2251	603	27
SiH	2360	588	25
SSH	1738	670	39
SiHa	471	149	32
Total	47515	13663	29

UiO : Universitetet i Oslo Deltakelse i fadderordning som ny student (%)

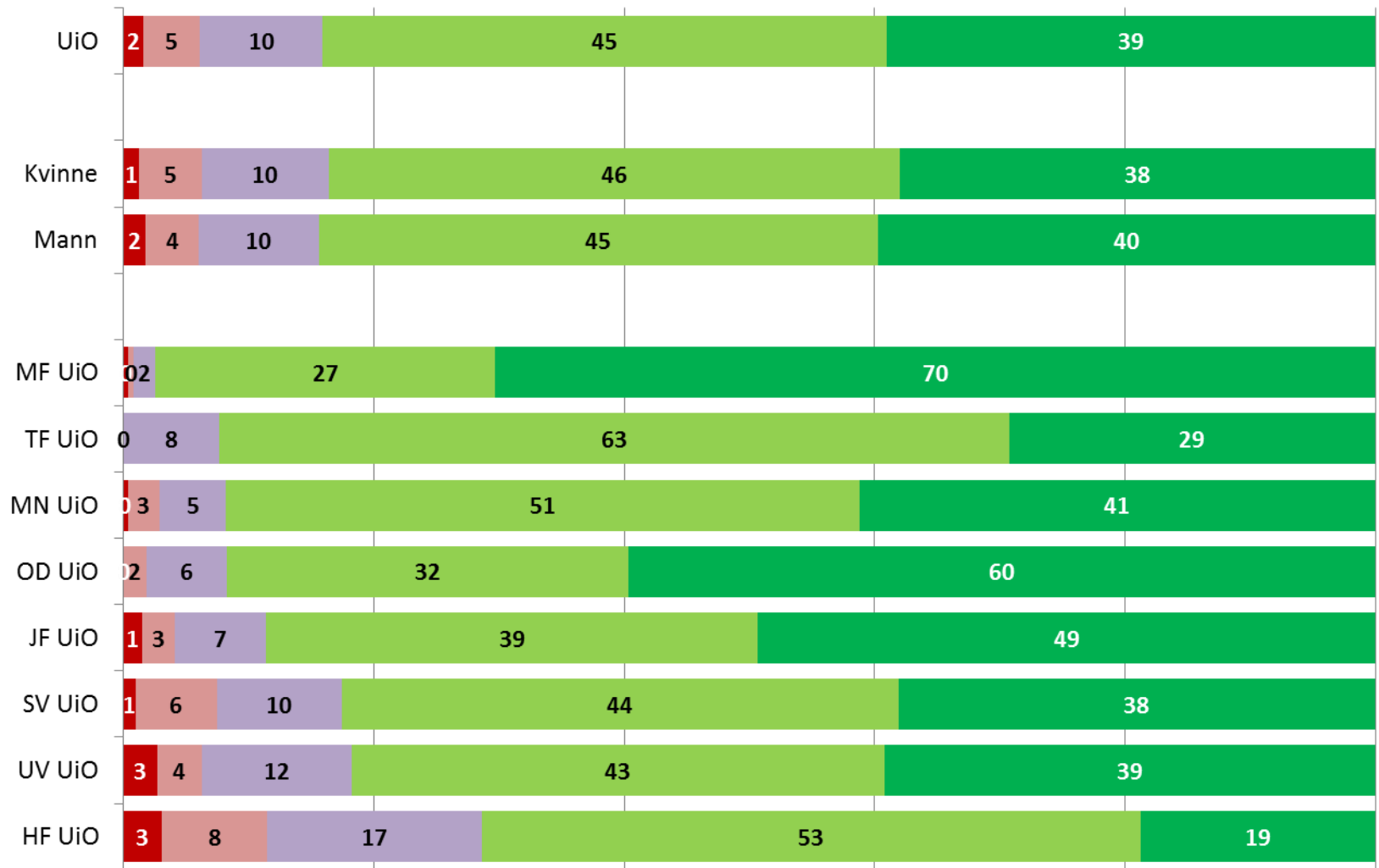
Deltok du i fadderordning eller lignende på ditt nåværende studieprogram da du var ny student?

UiO : Universitetet i Oslo Fornøyd med mottakelse på studieprogram? (%)

Følte du deg godt mottatt på nåværende studieprogram da du var ny student?

UiO : Universitetet i Oslo Oppfatning av studiet som meningsfullt (%)

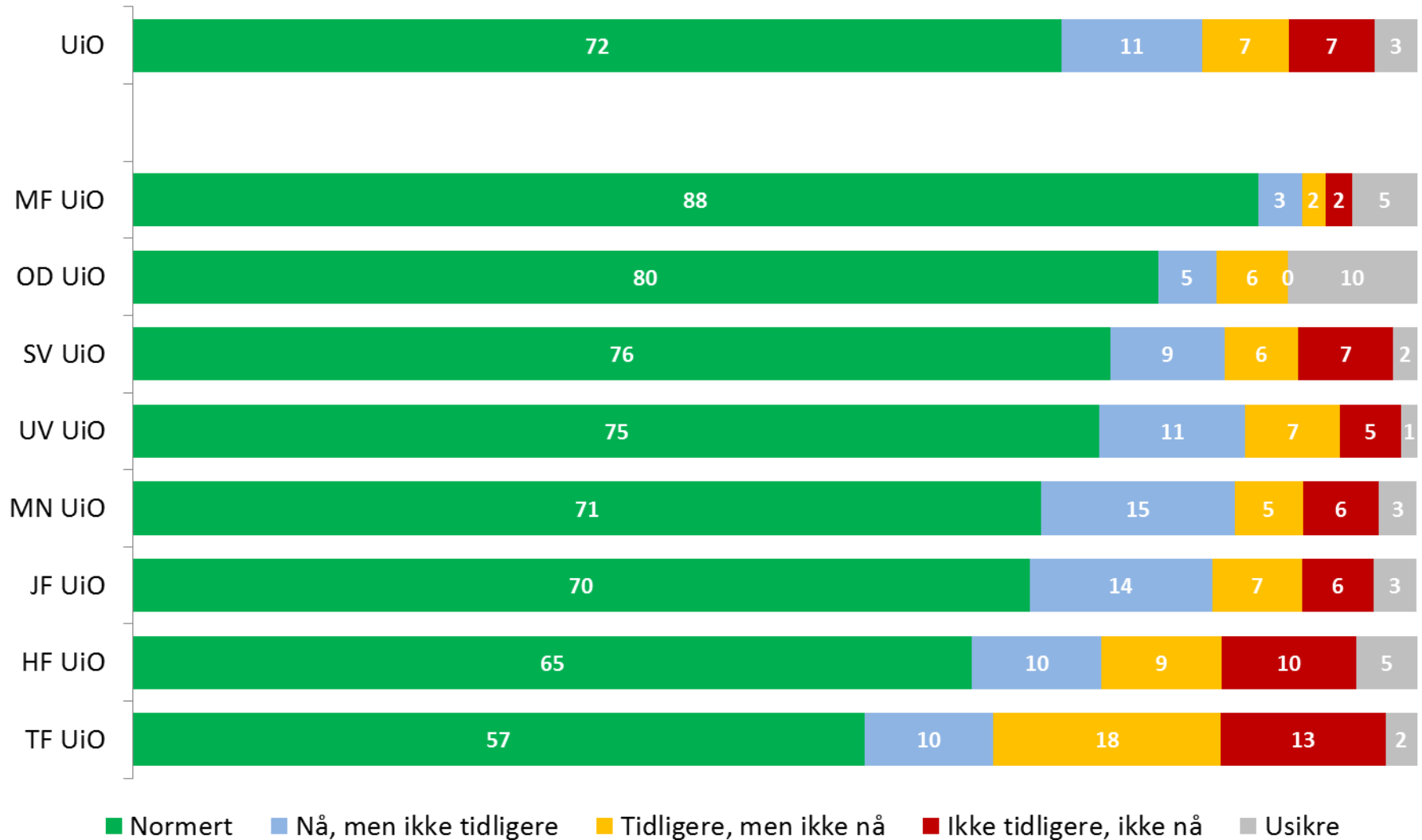
■ Meget lite meningsfullt
 ■ Ganske lite meningsfullt
 ■ Verken/eller
 ■ Ganske meningsfullt
 ■ Meget meningsfullt

I hvilken grad opplever du studiet du går på som meningsfullt?

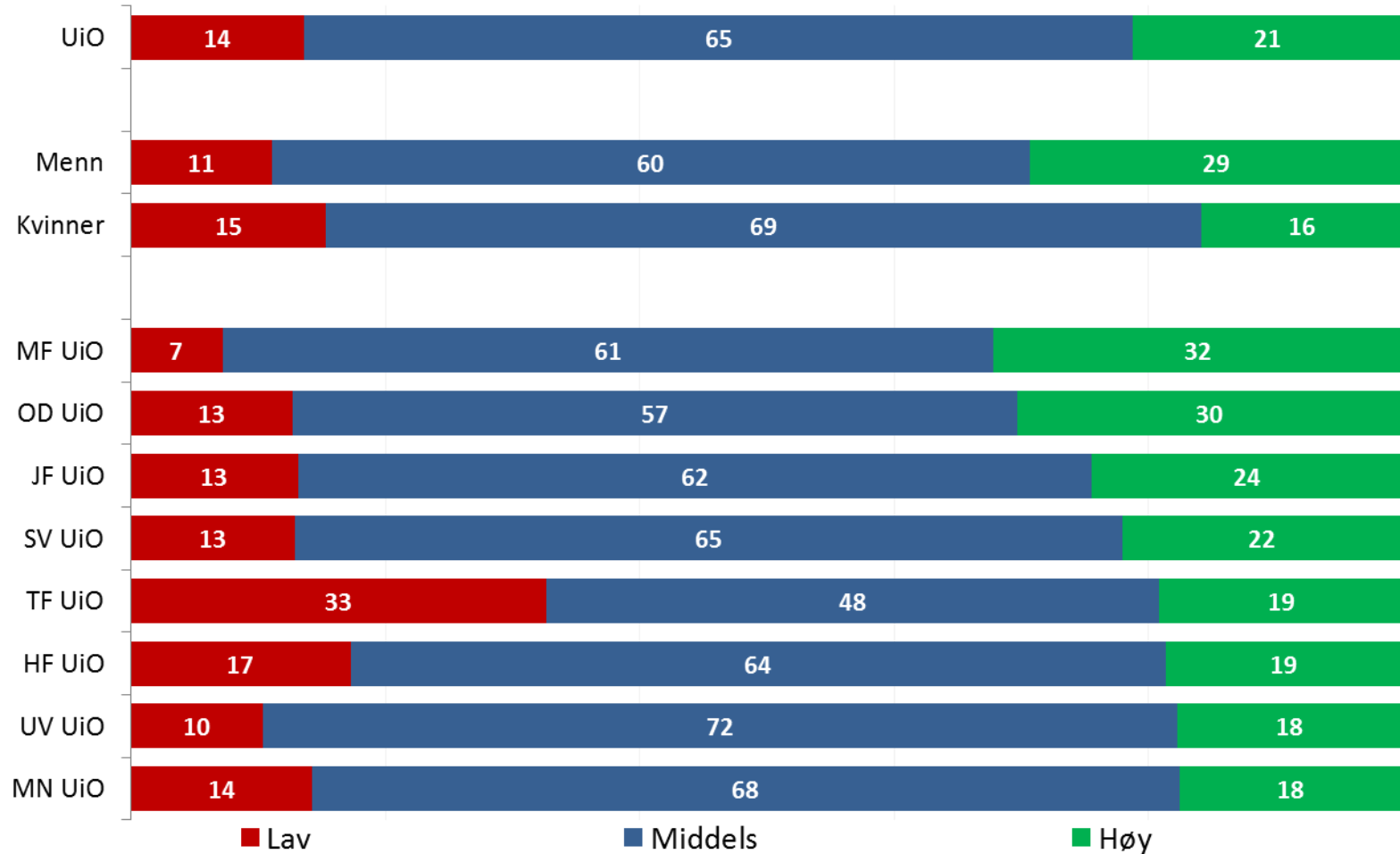
Forhold som kan oppleves å påvirke studiet negativt (% ofte)

<i>I hvilken grad opplever du at forholdene nedenfor påvirker ditt studie NEGATIVT?</i>											
	UiO	Mann	Kvinne	HF UiO	JF UiO	MN UiO	MF UiO	OD UiO	SV UiO	TF UiO	UV UiO
Arbeidspresset på studiet - ofte	19	14	22	13	38	12	27	24	18	2	12
Press fra foreldre eller annen slekt om at du skal gjøre det bra - ofte	7	6	7	10	7	5	2	2	8	8	6
Press fra medstudenter om at du skal gjøre det bra - ofte	7	3	10	2	25	3	11	4	6	0	4
Konsentrasjonsproblemer ift studiene eller undervisningen - ofte	23	19	25	27	25	20	17	12	21	27	24
Problemer med å forstå forelesere eller undervisningen - ofte	5	4	6	5	3	6	6	4	5	2	6
Uklare forventninger til deg som student - ofte	13	12	14	15	14	9	20	10	14	21	12
Mobbing fra medstudenter - ofte	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0
Mobbing fra ansatte på studiestedet - ofte	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0

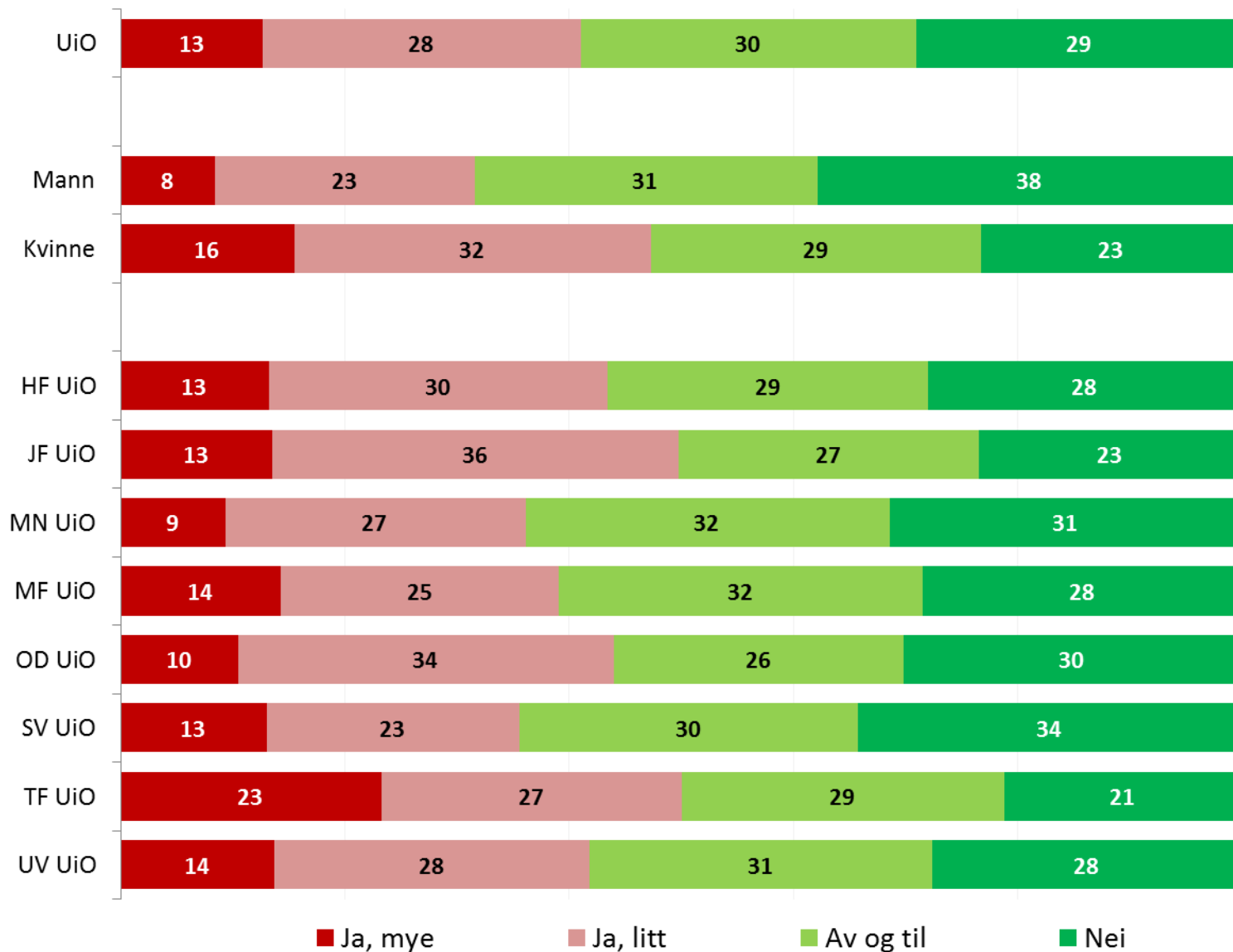
Studieprogresjon (%)

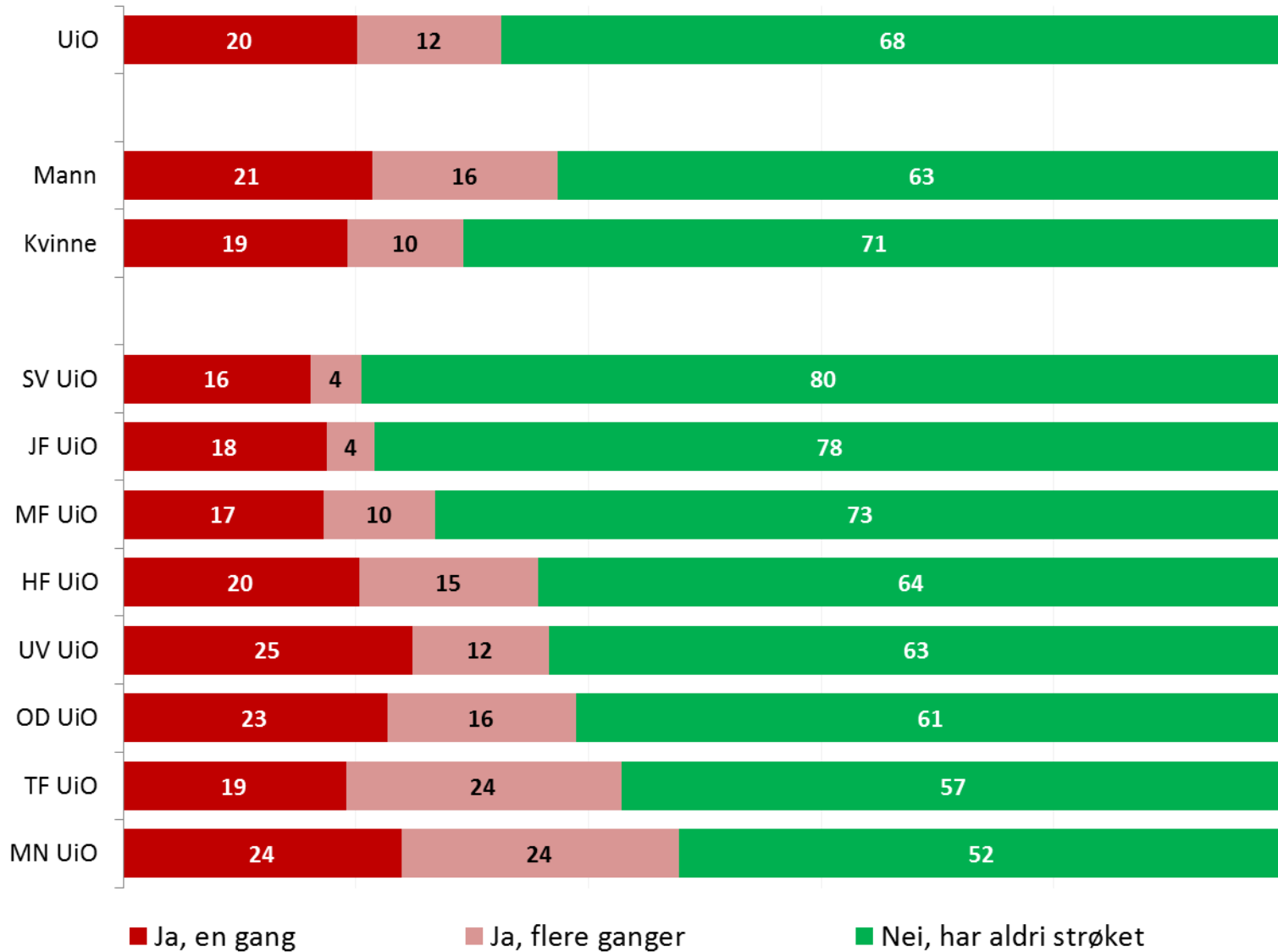
*Følger du normert studieprogresjon (30 studiepoeng på et halvt år) på studieprogrammet du tar nå?
Tidligere/hittil i studiet
I inneværende semester*

- For å måle studiemestring tok vi utgangspunkt i en norsk utgave av 'General Self-Efficacy Scale' (Jerusalem & Schwartz, 1992). Begrepet 'self-efficacy' er hentet fra sosial læringsteori og er utviklet av Bandura (1977). 'Self-efficacy' refererer til en persons tro på eller tillit til egen evne til å håndtere stress og møte ulike utfordringer. Enkelt sagt kan det sies å være en form for 'mestringstro'. Vi har formulert skalaen studiespesifikt, altså direkte mot opplevelsen av mestring på studiet. Skalaen består av 10 positivt ledete utsagn med en 4-punktsskala fra 'Helt galt (1)' til 'Helt riktig (4)'. Snittskåren indikerer grad av mestring. Vi har definert en snittskår $\leq 2,5$ som lav mestring, snitt $> 2,5$ & $< 3,5$ som middels mestring og et snitt $\geq 3,5$ som høy mestring. Se q50 i spørreskjemaet.

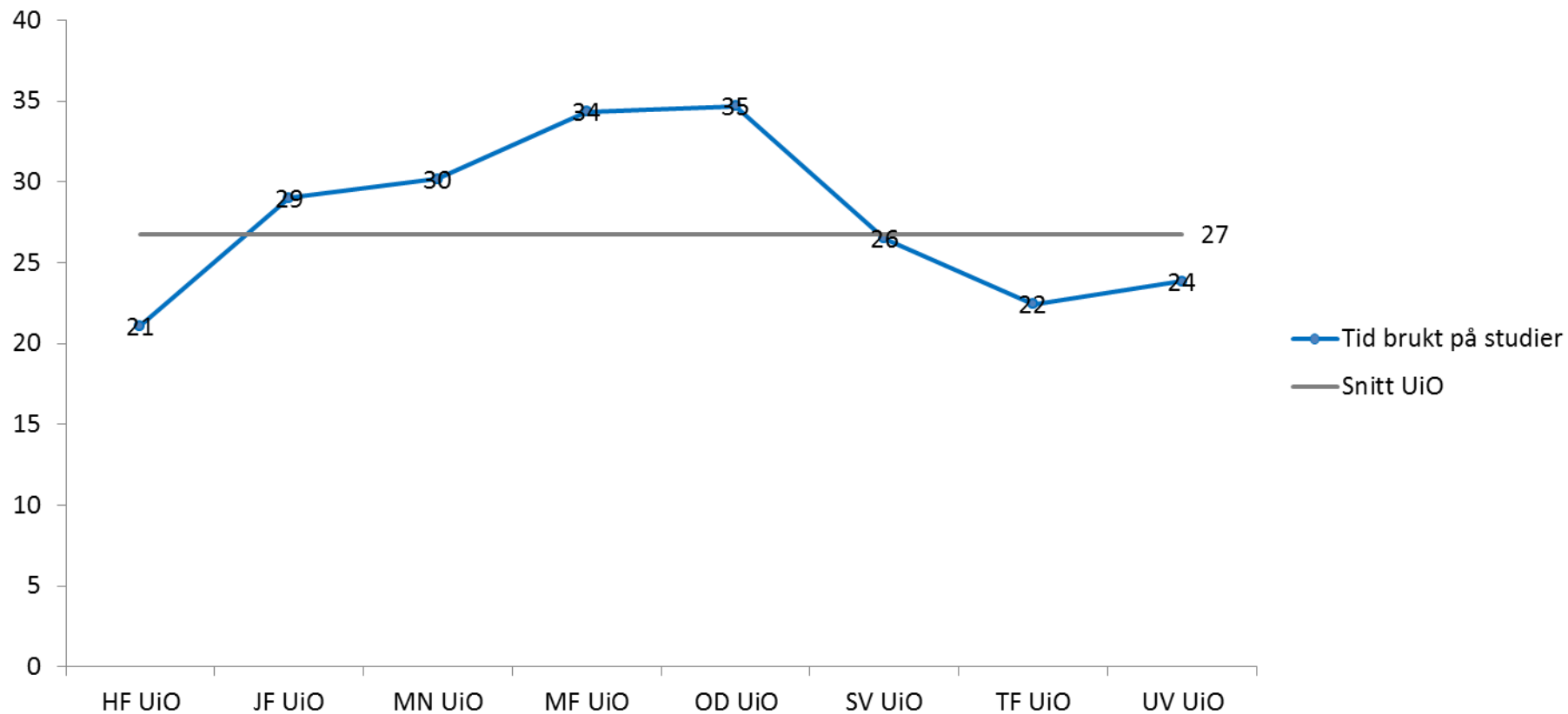

Har du eksamensangst?

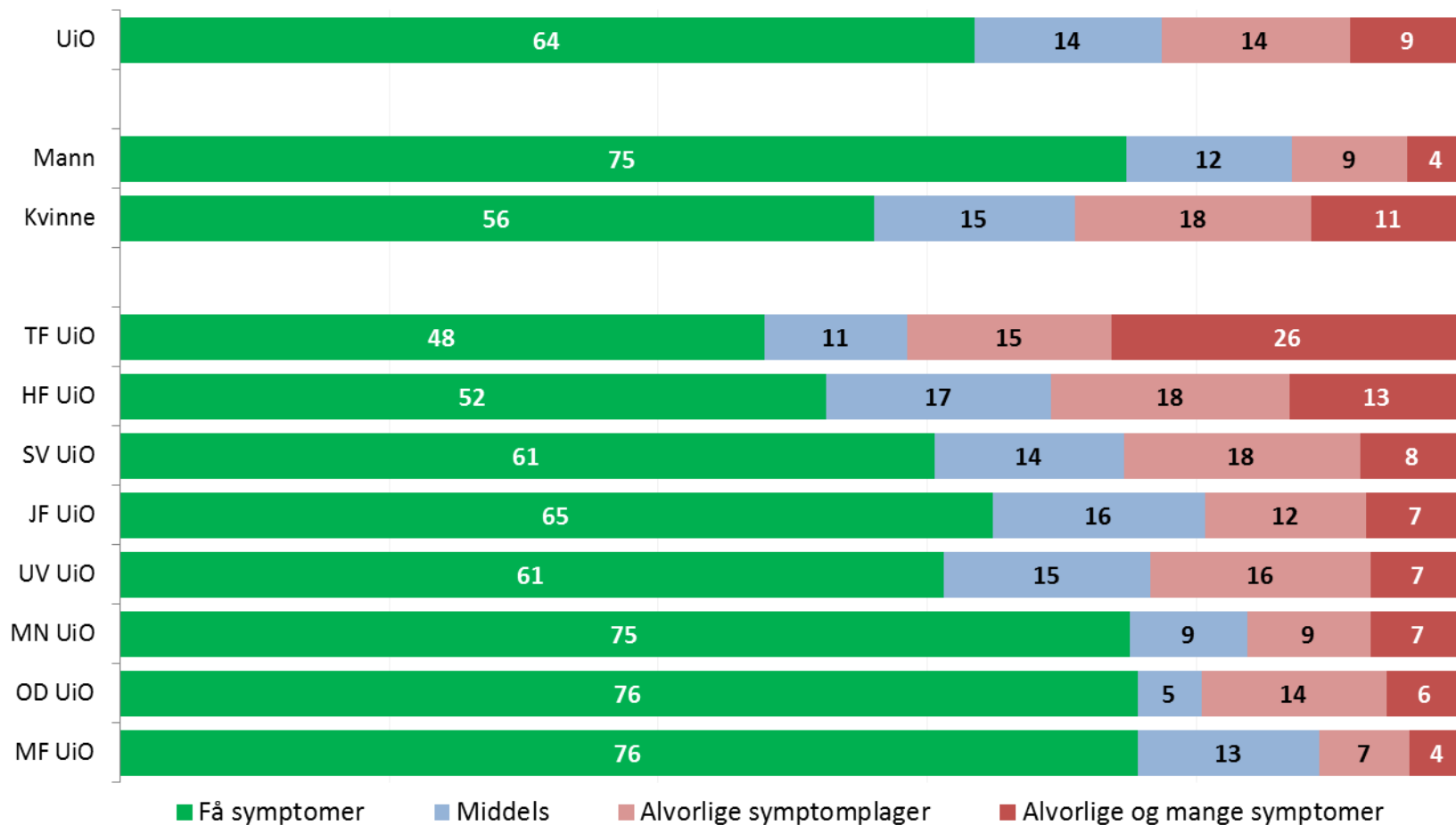

Har du strøket til eksamen etter at du begynte på høgskole/universitet?

Tid brukt på studiet (gjennomsnitt antall timer)

Hvor mange timer brukte du anslagsvis på studiene i løpet av FORRIGE UKE?

- HSCL-25 (Hopkins Symptom Check-List, Derogatis m.fl., 1974) måler egenrapporterte psykiske symptomplager to siste ukene. Verktøyet omfatter 25 spørsmål om ulike symptomer eller plager. Hvert spørsmål skåres med verdier fra 1 (ikke plaget) til 4 (svært mye plaget) i løpet av de to siste ukene. Se Q31 i spørreskjemaet. En gjennomsnittsskår over 1,75 brukes tradisjonelt som grenseverdi for det som anses som alvorlige psykiske plager.
- Her benytter vi imidlertid en tredeling av de gjennomsnittlige belastningsskårene. Dette for å nyansere det presenterte symptombildet. Studentene som skårer over 1,75 faller i en gruppe der man regner med at de har opplevd psykisk symptomer de to siste ukene i en belastende grad, men som kan være av forbigående art. Hos de som skårer over 2,00 i gjennomsnitt er symptomene som regel mer alvorlige og stabile.
- I tillegg har vi skilt ut de som har *mange* symptomplager, dvs. plages en god del – eller svært mye av minst 13 av de 25 symptomene. Dette gir et meget konservativt estimat.

Hva betyr dette for vår undervisning?

- Karakterpress
- Eksamensangst
- Tidsbruk

Fakultetet sett fra Lucy Smiths hus

- Langsiktig arbeid med økt studiekvalitet
- Omfattende arbeid med ny studiemodell og utredning av 3+2-ordning
- Ledende på digital skoleeksamen
- Krevende bygningsmasse for læringsmiljøet

UiOs årsplan for 2016

- 2016 er satsingsår for lærings- og arbeidsmiljø
- Fellestiltak som er prioritert for utdanning:
 - Visjon for utdanningsvirksomheten
 - Digital eksamen
- I tillegg er to sentrale tiltak løftet fram:
 - Studentenes integrering i fagmiljøet
 - Nyskapende lærings- og vurderingsformer

Årsplan 2016 - utdanning

«Fakultetene skal iverksette tiltak som styrker studentenes integrering i fagmiljøet. Det skal gis god oppfølging underveis i studiene.»

Forventede resultater ved utgangen av 2016:

- Styrket integrering av førsteårsstudentene
- Planer for styrket oppfølging underveis
- Bedre studentgjennomføring

Årsplan 2016 - utdanning

«Fakultetene skal styrke studentenes læringsutbytte og utdanningenes arbeidslivsrelevans gjennom mer bruk av nyskapende og studentaktive lærings- og vurderingsformer. UiOs felles utdanningsvisjon skal gjenkjennes i alle studieprogram.»

Forventede resultater ved utgangen av 2016:

- Utvikling av lærings- og vurderingsformer
- Vurdere justeringer ifm. utdanningsvisjonen

Hva skal til for å bli enda bedre?

- Er det noe som må prioriteres høyere?
- Jobber vi godt nok sammen som lærere?
- Hva med studentene – forslag til hva UiO kan gjøre og forslag til hva studentene selv kan gjøre

UiO : **Det juridiske fakultet**

Undervisningsdagen

Torsdag 29. oktober

**From Foreign Terrorist Fighters to
Use of Torture in Abu Ghraib- The
Value of Class Debates,
Documentaries, and Case
presentations as Teaching Tools**

Cecilia M. Bailliet

Michael Sandel 10

- <https://www.youtube.com/watch?v=kBdfcR-8hEY>

JUS 5503 Human Rights & Counter Terrorism

- **Paper Course- 6000 words,**
- **Example student chosen topic: *”How the Northern Ireland authorities used temporary legislation to indemnify torture and/or inhuman and degrading treatment in processes of prosecution from 1971 to 1975”***
- **Class is multidisciplinary- JUS and Social Science Students,**
- **Norwegian and International Students (ERASMUS/Masters)**

Preparation, Back to School: 1 Week CT Summer Course at the Hague

JUS 5503 Cooperative Teaching

JUS 5503 Cooperative Teaching

- **Cecilia Bailliet (IOR)** Definition of terrorism. Core Elements. The Permanent Emergency. Overview of International Cooperation – UN, Europe & the Americas
- Human Rights and Counter-Terrorism
- Torture, Extraordinary Rendition
- **Heidi M. Lomell (KRIM)** Narratives of prevention, pre-emption, and precaution in counter-terrorism policy and practice
- **Gentian Zyberi (SMR)** Counter Terrorism Laws, International Humanitarian Law and Humanitarian Engagement
- Use of Technology, Drones and the Law on Targeting in Counter-Terrorism Operations
- **Lee Andrew Bygrave (IPR)** Right to Privacy and Surveillance of the Internet

Two Class Debates

- **1) Limitation of Freedom of Expression:**
- Pro State Restriction of Speech to Prevent Incitement to Terrorism v. Expansive Interpretation of Freedom of Expression

- **2) Approaches to Foreign Terrorist Fighters:**
- **Preventive action-** Community Integration, Education, Access to Jobs, Psychological Support
- **Administrative Action-** Removal of Passport or Citizenship, Restriction of Freedom of Movement
- **Penal Sanctions-** Detention, Incarceration

Dutch Politician Geert Wilders

Take a walk down the street and see where this is going. You no longer feel like you are living in your own country. There is a battle going on and we have to defend ourselves. Before you know it there will be more mosques than churches!

(Geert Wilders)

Slide from Student Presentation on Restriction of Freedom of Expression, quoting Dutch Politician

- **Incitement to terrorism?**
- 'The core of the problem is the fascist Islam, the sick ideology of Allah and Mohammed as posed in the
- Islamic Mein Kamph: the Koran'
- 'I propose the withdrawal of all hate speech legislation in Europe'
- 'I don't believe all cultures are equal, ours is way better then retarded Islam culture'
- 'All foreigners should be subject of search, without any given reason'
- 'We have to stop the Islamic tsunami in The Netherlands'
- 'I want less Muslims in our Parliament'

Case presentation El Masri: Slide from Student Presentation addressing award based on torture/extraordinary rendition

- 270. Consequently, regard being had to the extreme seriousness of the violations of the Convention of which the applicant was a victim, and ruling on an equitable basis, as required by Article 41 of the Convention, the Court awards him **EUR 60,000**, plus any tax that may be chargeable on that amount (see *Ilaşcu and Others*, cited above, § 489).
- **€397.35 per day of torture**
- **€591.78 per day for ECtHR Judge. Every day. Sitting. Travelling. Holidaying. Free.**

Documentaries to explain Policy behind Legal Changes: FRONTLINE 6:38

- <http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/video/flv/generic.html?s=frol02s4dcq7e&continuous=1>

Video on a Particular Case/Issue to Open Discussion: Is Torture Justified?

- <https://www.youtube.com/watch?v=7FR-FuhN2HM>

<http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/video/flv/generic.html?s=frol02s4dcq7e&continuous=1>

UiO : **Det juridiske fakultet**

Undervisningsdagen

Torsdag 29. oktober

UNIVERSITETET
I OSLO

Gruppetvang til det gode - korleis drive kursundervisning

Ola Mestad
Professor dr. juris

**Senter for europarett og Avdeling for petroleums- og
energirett**

Undervisningsdagen 2015
Det juridiske fakultet 29.10.15

Opplegget i dag

- Skal forklare ut frå mine erfaringar
- Har halde kurs berre i få fag, men mange gonger
 - Særleg obligasjonsrett/kontraktsrett
- Har vore med i dei fleste studiereformkomitear sidan 1984
- Har snakka med mange studentar om dette – og lærarar
 - Har gjort nye stikkprøver

Feilkjelder

- Kan eg vite at dette er eit godt opplegg?
 - Ikkje sikkert
- Vi har ikkje tal for kor godt dei som følgjer eit kurs med dette opplegget, gjer det til eksamen
- Vi kan ikkje stole på at det studentane seier at dei likar, er bra for å bli god jurist
- Og irriterande, men sant: Pedagogisk forskning viser at folk lærer på ulike måtar

Sidespark til fakultetet

- Tidlegare kommuniserte vi tydeleg målet med studiet:
 - »Den viktigste ferdigheten som skal oppøves er å lære å stille, analysere og løse spørsmål etter gjeldende rett.
 - I tillegg må kandidatene ha god forståelse av og gode kunnskaper i en del sentrale rettsområder med ulike metodiske krav.»
- No set vi kunnskapar først og så ferdigheiter, og utan vekting. Sjå:
<http://www.uio.no/studier/program/jus/hva-lerer-du/>

Rapporterte svake sider ved mange kurs

- Passivitet - Nokre få studentar svarer i timane – resten passive
- Gratispassasjerar - Mange førebur seg ikkje, men kjem for å få førelesing og smarte disposisjonar
- Dominerende typar - Nokre få studentar er dominerande og snakkar for mykje
- Mishagsytringar - Fnysing/fnising når nokon svarer dårleg
- Snillisme - Nokre lærarar er for forsiktige når dei korrigerer klart feilaktige svar
- Kjepphestryttarar – læraren held på med sitt

Tre viktige delar av eit kurs

- 1. Oppstart – forventningsetablering
- 2. Konkret gjennomføring
- 3. Innlevert kursoppgåve – retting og gjennomgang

Etablere forventningar før og ved oppstart

- E-post til alle – litt personleg preg
- Diskusjon av kva kurset går ut på 10-15 minuttar i starten første gong
- Og undervegs: Bruke midtvegsevalueringa til å drøfte om forventningane er innfridd

E-post til alle før oppstart (utdrag 1)

- **Kjære deltakar i obligasjonsrettskurset**
- *Kursundervisninga* har hovudvekt på felles gjennomgang av kursoppgåver. Vi skal arbeide særleg med praktikumsoppgåver, men òg med teori- og domsanalyseoppgåver. Gjennomgåande vil vi vere rettskjeldeorienterte, men òg med eit blick til lærebøkene.

E-post til alle (utdrag 2)

- Det gjeld nokre få reglar:
- Formålet er at kurset skal vere ein stad å lære gjennom samspel med eiga førebuing
- Alle skal vere førebudde til kvar gong
- Alle må rekne med å bli peika ut til å seie noko
- Alle skal vere greie med dei andre
- Ingen skal vere veldig redde for å seie noko ein er usikker på
- ---- [Oppgåve til første gong]
- **Velkommen til kurs i eit flott fag!**

Første gong avgjerande viktig

- Alle må lage og setje opp namnelappar!
 - Opprop – berre ein gong
- Diskusjonen om forventningane
 - Passe lang
- Kva dei ventar seg av kurset
- Korleis dei trur vi skal jobbe
- Kva dei synest om dei utsende reglane
 - Eg seier det er lov å vere ubudd éin gong
- Og så, i gang med oppgåva for dagen

Gjennomføring (1)

- Hovuddel av kurset
- Diskusjon med studentar om strukturen i oppgåva og om innhaldet
- Eg vel den som skal svare
 - Handsopprekking stort sett irrelevant
- Eg spør typisk andre studentar om dei er einige i eit forslag eller svar, før eg kommenterer
- Etter kvart kan det vere tøffare i tonen:
 - «Kva er feil med det ho nettopp sa?»
 - «Kva er det eg ikkje likar med det han sa?»

Gjennomføring (2)

- Kva gjer eg?
- Er det vanskeleg juss, så forklarar eg ein del
 - Kursoppgåvene er valde slik at dei tar opp ulike tradisjonelt vanskelege tema
- Nokon gonger: Miniførelesing kanskje 10 minuttar
- Kopling til førelesingane dei nettopp har hatt
 - Kva sa Herman?
 - Sa Giuditta noko om dette?
- Bruk av lærebøkene
 - Kva står hos Viggo?

Gjennomføring (3)

- Intens bruk av lovsamling ved nokre lovregulerte spørsmål
- Litt bruk av domssamling
- Typisk for å vise at der finst rikt stoff

- Eg gir nesten ikkje ut disposisjonar, men det kan diskuterast
 - Bortsett frå min gamle manduksjonsdisposisjon
- Bruker ikkje PowerPoint

Kursoppgåva

- Ein forkorta versjon av ein eksamenspraktikum
- Eg rettar med sikte på at dei skal bli betre
 - Du kan rette meir personleg når du har hatt dei på kurs
- Oppgåveteknikk
- Skrivemåtar
- Legg ved eit disposisjonsforslag

- Gjennomgår dette siste dag

Litt studentkritikk

- Dei har for mange andre ting å gjere parallelt
- Kursdagane kjem for tett
- Nokon ønskjer utdelte disposisjonar
- Nokon få synest eg ventar for lenge på svar frå nokon som er seine med å svare

Kva er det sentrale?

- Halde oppe eit trykk gjennom heile kurset slik at studentane studerer og førebur seg
 - Det er dei som sjølve må gjere seg til juristar
- Påverke korleis dei studerer
 - Gjere dei bevisste
- På eit høgare nivå: Vere med å transformere studentane frå kunnskapsorientering til ferdigheitsorientering